

DEMOKRATIHANDBOKEN

Senaste uppdatering: Version 11

Beslutad av förbundsstyrelsen vid mötet 5-7 februari 2019

Demokratihandboken har genomgått en översyn i dess helhet i förhållande till version 10. Syftet har varit att förenkla tidigare utformning och att göra en uppdatering efter beslut fattade av kongressen 2018.

Vid mötet behandlade och beslutade förbundsstyrelsen om demokratihandboken i dess helhet. Inom två områden beslutade förbundsstyrelsen om behandling vid senare tidpunkt;

3.1 Rätt till medlemskap

Nuvarande beslut om tolkning i frågan om *enskilt medlemskap* ska beredas och prövas på nytt av förbundsstyrelsen.

5. Avdelningsstyrelse

Till kapitlet ska tillföras ett avsnitt om tillämpning när det gäller den resurs som utgörs av tid som ersätts av arbetsgivare.

Om du har frågor

Demokratihandboken är ett omfattande dokument. Det är kanske inte helt lätt för dig som medlem som har en konkret fråga om Vårdförbundet att hitta svaret här, men tveka i så fall inte att fråga din lokala avdelning.

Inledning

Demokratihandboken utvecklades i en process efter det beslut om reviderade stadgar som antogs vid Vårdförbundets kongress 2014. Stadgarna anger:

”Om det uppkommer frågor om hur dessa stadgar, eller av kongressen fattade beslut ska tolkas eller tillämpas, ska förbundsstyrelsen avgöra frågan. Som stöd för tolkning och tillämpning av stadgarna utgår förbundsstyrelsen från den vid varje tid gällande demokratihandboken. Medlem kan överklaga sådant avgörande hos kongressen”.

Syftet är därmed att demokratihandboken ska komplettera stadgarna i det fall detta behövs.

Den demokratihandbok som utformades efter kongressen 2014 var ambitiös i frågan om att beskriva tillämpningar och samband. Texten innehöll bland annat en större mängd länkar till andra dokument och källor. Det fanns fördelar med att försöka samla och sammanställa information kopplat till Vårdförbundets organisation, men det innebar också en kommunikativ och administrativ utmaning. Det visade sig svårt att fortlöpande uppdatera alla den information som gavs och det uppstod gråzoner i frågan när eventuella förändringar skulle behöva hanteras genom förbundsstyrelsebeslut. Demokratihandbokens utformning gjorde den svår att använda som medlemsinformation på webben.

Inför version 11 har en mer omfattande omarbetning skett utifrån följande tankar;

- Stadgarna är till största delen uttömmande i sig och det ska enbart göras tolkningar om det finns nödvändigt behov.
- Demokratihandboken är primärt ett styrande dokument och inte ett informerande dokument. Styrning ändras sällan medan information behöver uppdateras fortlöpande.
- Besluten från kongressen 2018 ger stöd för en fortsatt hållning som innebär att mängden styrning genom stadgar och demokratihandbok inte ska öka. Det är istället önskvärt att stadgarna diskuteras och tillämpas i de olika konkreta situationer som uppstår.

Demokratihandboken är ett levande dokument. Då behov uppstår gör förbundsstyrelsen nya tolkningar eller omprövar tidigare gjorda tolkningar.

Innehåll

Begreppsförklaringar och upplägg	5
Termer och definitioner	5
Struktur och innehåll	5
1. Vårdförbundets grundläggande värderingar och ändamål	8
1.1 Grundläggande värderingar	8
1.1.1 Demokrati	8
1.1.2 Mänskliga rättigheter	9
1.1.3 Mångfald	10
1.1.4 Solidaritet	10
1.1.5 Partipolitiskt obundet	10
1.1.6 Yrkesetik	11
1.1.7 Internationellt samarbete	12
1.2 Vårdförbundets ändamål	13
2. Vårdförbundets organisation	14
3. Medlem	18
3.1 Rätt till medlemskap	18
3.2 Medlems inträde och tillhörighet	19
3.3 Medlems rättigheter	20
3.4 Medlems åtaganden	22
3.5 Medlemsavgift	22
3.6 Medlems utträde	23
3.7 Medlems uteslutning	23
3.8 Medlems återinträde	23
4. Förtroendevald	24
5. Avdelningsstyrelse	25
6. Årsmöte	27
7. Förbundsstyrelsen	29
8. Kongressen	32
9. Riksklubb	34
10. Studentstyrelse	34
11. Avtalsrådet	35
12. Förbundsrådet	35
13. Valberedning	36
14. Revision	36
15. Tolkning, tillämpning och ändring av stadgarna	37
16. Upplösning	38

Begreppsförklaringar och upplägg

Termer och definitioner

Stadgarna anger att förbundsstyrelsen prövar frågorna om tolkning och tillämpning. Dessa begrepp ligger nära varandra men följande definitioner används kopplat till demokratihandboken;

Tolka

Beskriva vad något (egentligen) betyder, förklara, att uttyda ett ords eller en menings betydelse i ett sammanhang. Detta betyder att förbundsstyrelsen tydliggör vad som avsetts med formuleringen i stadgan.

Tillämpa

Beskriva användningen av en regel för praktiskt ändamål. Detta betyder att förbundsstyrelsen vidareutvecklar innebörden i stadgan för praktisk tillämpning. Detta sker i form av styrande dokument och uppdragsbeskrivningar.

Olika dokument kan ha olika funktion och status, exempelvis;

- Styrande
- Rådgivande
- Informerande

Demokratihandbokens syfte är begränsat till att klargöra stadgarnas samband med de styrande dokument som gäller inom Vårdförbundet. Exempel på styrande dokument är riktlinjer, mål, ramar och uppdragsbeskrivningar.

Uppdragsbeskrivning är en typ av styrande dokument som beskriver och tydliggör uppdragets karaktär, roller, arbetsformer och innehåll när det gäller olika nivåer av den stadgebundna organisationen.

Struktur och innehåll

För att det ska vara lätt att hitta det medlem, förtroendevald eller medarbetare söker, följer demokratihandboken samma struktur som Vårdförbundets stadgar.

Till största delen utgörs demokratihandboken av aktuell kongressbeslutad stadgetext. Stadgan är i så gott som samtliga frågor så tydligt skriven att förbundsstyrelsen inte har behövt göra så många tolkningar. Däremot finns en större mängd beslut om tillämpning.

Stadgan och demokratihandboken utgör grunden i Vårdförbundets ledningssystem för verksamheten där demokratihandboken i tillämpning hänvisar till styrande dokument.

Detta sätt att betrakta demokratihandboken innebär att demokratihandboken blir en samlande benämning för och strukturering av de styrande dokument som gäller för verksamheten. Det innebär även att alla berörda från medlemmar till förtroendevalda och anställda får en tydlig, begriplig, transparent och överskådlig bild av vilka dokument som styr verksamheten.

Det innebär vidare att kunskapen och vetskapen om vilka styrmedlen är medför att det är möjligt att ifrågasätta, ompröva och uppdatera styrmedlen i förhållande till skeenden i omvärlden och verksamhetens egna behov.

På nästa sida redovisas en översiktlig bild med en modell som beskriver demokratihandbokens relation till andra dokument. I demokratihandboken hänvisas till de styrande dokument som kompletterar stadgan. Dessa dokument är fristående och uppdateras separat från stadgan. De redovisas t ex på Vårdförbundets webb, externt och/eller internt.

Det finns styrande dokument som påverkar Vårdförbundets verksamhet men som beslutas av andra organisationer. Detta gäller till exempel beslut om yrkenas etiska koder.

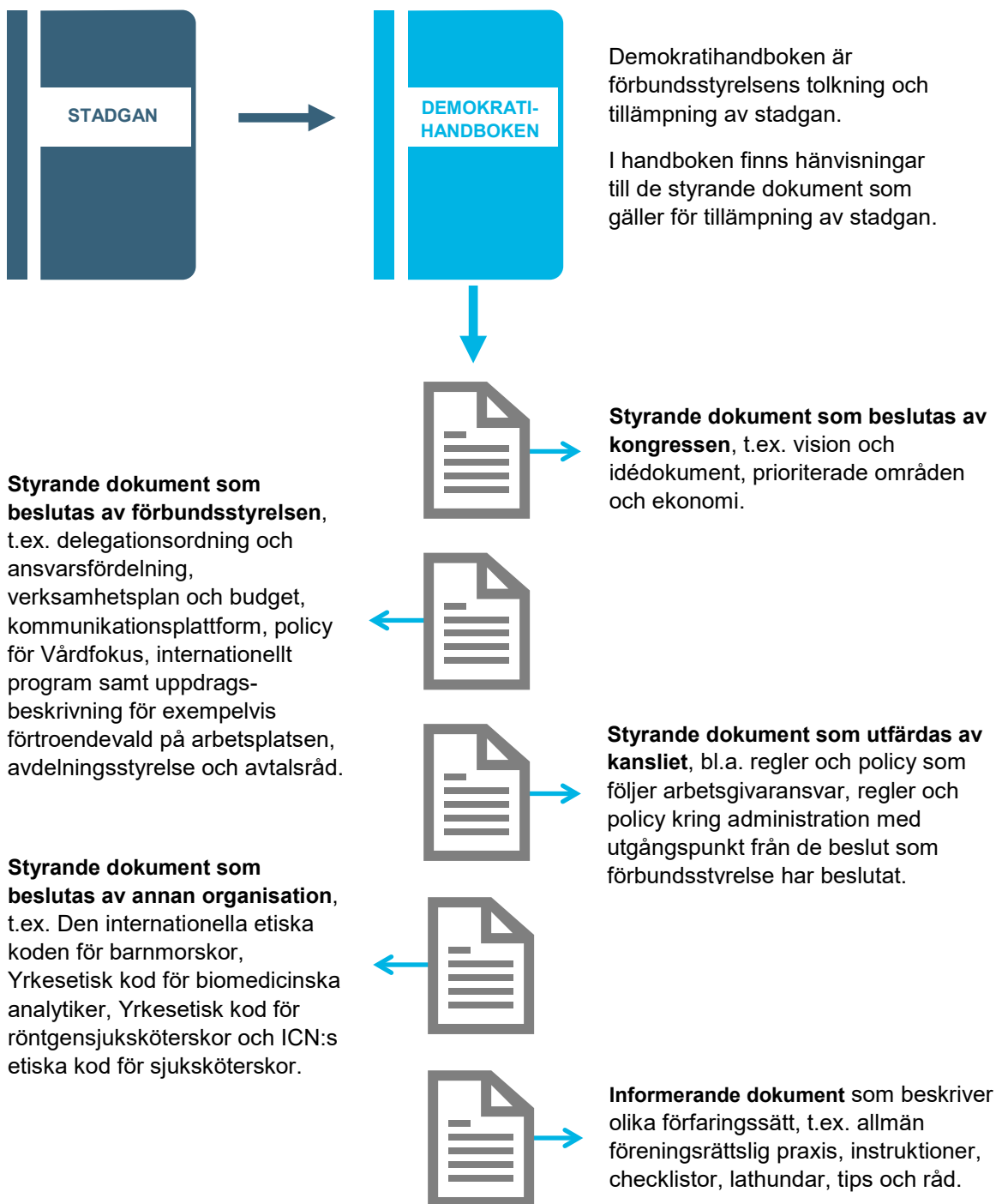
Vårdförbundets egna styrdokument beslutas av;

- Kongressen
- Förbundsstyrelsen
- Kanslichefen i enlighet med delegationsordningen

Det är med utgångspunkt i stadgarna som det framgår att kongressen och förbundsstyrelsen kan besluta om stadgarna.

Förbundsstyrelsen är mellan kongresserna beslutande i alla frågor som anges i stadgarna. Eftersom detta inte är funktionellt så finns delegationsordning (som förbundsstyrelsen beslutar) som beskriver Vårdförbundets organisation och beslutsordning där Vårdförbundets stadgar inte anger detta. Det är med utgångspunkt från denna delegationsordning som kanslichefen kan besluta om vissa styrdokument.

Demokratihandbokens relation till andra dokument som på olika sätt har relation till Vårdförbundets stadga

1. Vårdförbundets grundläggande värderingar och ändamål

Ur stadgan:

Vårdförbundet är ett yrkesförbund som tillvaratar medlemmarnas fackliga intressen och utvecklingen av professionerna.

Vårdförbundet organiserar legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor samt studenter inom respektive utbildning.

I Vårdförbundet utgår vi från våra grundläggande värderingar.

Tolkning

Ett yrkesförbund är ett fackförbund som bygger på yrkestillhörighet.

I uppdraget för en profession ingår att ta initiativ till förbättringar med utgångspunkt i det egna kunskapsområdet och den egna yrkesetiken. Professionalisering är en ständigt pågående process. Möjligheterna för ett yrke att överleva en längre tid är beroende av hur väl yrkesgruppen kan anpassa sig till samhällets behov. Vårdförbundet arbetar för att de fyra yrken som samlas i förbundet fortlöpande utvecklas som professioner. Detta sker i nära samarbete med Svensk sjuksköterskeförening, SSF, Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap, IBL och Svensk förening för Röntgensjuksköterskor.

1.1 Grundläggande värderingar

1.1.1 Demokrati

Ur stadgan:

Vårdförbundets organisation utgår från dig som medlem.

Vårdförbundet präglas av öppenhet och insyn i den demokratiska processen.

Rätten och möjligheten till delaktighet och medskapande i Vårdförbundet är vår styrka och utvecklar organisationen.

Demokratin är en förutsättning för att Vårdförbundet ska vara ett starkt förbund.

Tillämpning

Dialog, tillit och respekt är utgångspunkterna för att den grundläggande värderingen om demokrati ska kunna tillämpas och fördjupas inom Vårdförbundet. Av detta skäl är det inte önskvärt att mer än nödvändigt styra de exakta formerna för hur demokratin praktiskt ska utövas på exempelvis ett årsmöte.

Samtidigt är en fungerande demokrati en förutsättning för att Vårdförbundet ska vara ett starkt förbund och Förbundsstyrelsen har ett ansvar att vid behov komplettera demokratihandboken med de tolkningar och tillämpningar som behövs. Exempel på aspekter i möjligheten till delaktighet och medskapande är att möten ska tillgodose medlemmars behov av att förena föräldraskap och engagemang samt att vara inkluderande för medlemmar med funktionsvariation.

1.1.2 Mänskliga rättigheter

Ur stadgan:

Vårdförbundet ansluter sig till FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna, enligt vilken alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Alla ska ha rätt till och tillgång till en god och väl fungerande hälso- och sjukvård som bygger på lika villkor, vetenskap och beprövad erfarenhet.

Alla människor har rätt att leva i ett samhälle som främjar hälsa och där demokratiska fri- och rättigheter råder.

Tolkning

För Vårdförbundet innebär detta att alla oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, könsidentitet eller ålder ska ha samma rätt och möjligheter till anställning, utveckling i arbetslivet samt goda villkor i arbetet.

Samma rätt och möjlighet ska också gälla tillgång till hälso- och sjukvård.

Tillämpning

Kongressen 2018 antog idéprogrammet *”Rätten till hälsa lämnar ingen utanför – Vårdförbundets idé om ett hållbart samhälle”*. Där konkretiseras stadgarnas värderingar bland annat genom att peka på inriktning för hållbarhetsarbetet och grunden för att Vårdförbundet ska vara en Fair Union.

1.1.3 Mångfald

Ur stadgan:

Olika åsikter inom förbundet ska ges möjlighet att föras fram och ska mötas med respekt. I Vårdförbundet är olikheter en tillgång och en möjlighet till utveckling.

Tillämpning

Vårdförbundet delar TCO:s syn på mångfald.

För TCO handlar arbetet för mångfald om att skapa ett attraktivt arbetsliv med inkluderande arbetsplatser där allas kompetens och potential tas tillvara. Mångfald för TCO innebär att alla har samma rättigheter och möjligheter och ska behandlas likvärdigt oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning, ålder och socioekonomisk bakgrund. Arbetet för mångfald innebär att all diskriminering ska motverkas och att lika rättigheter och möjligheter ska främjas. Mångfald uppnås när faktiska och inte förväntade olikheter ses som en tillgång

1.1.4 Solidaritet

Ur stadgan:

Vårdförbundets arbete bygger på gemensamt ansvar och solidarisk samverkan med och mellan kollegor.

Tolkning

Solidaritet är den sammanhållning som kommer ur insikten att vi är ömsesidigt beroende av varandra. Alla behöver ha samma rätt och möjlighet att påverka lösningarna och alla har samma skyldighet att ta ansvar för dem. Solidaritet är också att respektera demokratiskt fattade beslut.

Vårdförbundets fackliga arbete bygger på solidarisk samverkan och gemensamma lösningar, solidaritet med kamraterna på arbetsplatsen, med alla medlemmar och solidaritet med världens hälso- och sjukvårdspersonal. Solidaritet kan även omfatta andra fackliga organisationer.

1.1.5 Partipolitiskt obundet

Ur stadgan:

Vårdförbundet är partipolitiskt obundet. När vi tar ställning i frågor sker detta utifrån Vårdförbundets politik och grundläggande värderingar.

Tolkning

Vårdförbundet har inga kopplingar till något politiskt parti men är en idéburen organisation. Det betyder att Vårdförbundet tar ställning i olika frågor, har en vision och idéer och arbetar för att påverka makthavare att fatta beslut som gynnar en god vård.

Vårdförbundet uppmuntrar medlemmar och förtroendevalda och att vara aktiva, såväl politiskt som i sociala medier. Yttrandefrihet innebär rätten att tycka och tänka fritt och det finns få begränsningar för vad man får säga eller tycka. Stadgan anger ramen för Vårdförbundet.

Den som är eller vill vara förtroendevald i Vårdförbundet kan dock inte samtidigt vara aktiv i organisation som strider mot Vårdförbundets grundläggande värderingar.

Tillämpning

Det är generellt positivt att medlemmar och förtroendevalda även har partipolitiskt engagemang eftersom detta också ger möjlighet för en ökad spridning och betydelse för Vårdförbundets idéer. Partipolitiska uppdrag är inget hinder för att bli för troendevald i Vårdförbundet.

Intressekonflikt kan uppstå hos förtroendevald som i sitt partipolitiska uppdrag också får en roll att företräda politiska församlingar i direkta arbetsgivarfrågor som berör Vårdförbundets medlemmar. Utgångspunkten är att den som blir förtroendevald i Vårdförbundet också har en vilja att vara lojal med förtroende och stadgar. De flesta av de som kommer i situationer med uppenbar intressekonflikt kommer av egen kraft att vilja ge något av uppdragen/förtroendena företräde och därmed lämna det andra.

1.1.6 Yrkesetik

Ur stadgan:

Som medlem följer du de etiska riktlinjer som är fastställda för respektive yrke. Individens delaktighet, integritet och säkerhet är grundläggande värden som vägleder oss.

Tolkning

Etik handlar om hur en individ agerar i sin professionella yrkesutövning, mot patienter och kollegor.

Yrkesetiken spelar stor roll för yrkesidentiteten och innebär ett ansvar att delta i samhällsdebatten och reagera när människors hälsa står på spel. Ibland är yrkesetiken överordnad andra regelverk. Rätten till vård är inte enbart en medborgerlig rättighet utan också en mänsklig rättighet. Det är grunden i all yrkesetik. Därför är det etiskt rätt att ge vård till exempelvis asylsökande eller papperslösa (avsaknad av identitetshandlingar) flyktingar.

Tillämpning

Det finns etiska koder för alla yrkesgrupper i Vårdförbundet; legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor.

1.1.7 Internationellt samarbete

Ur stadgan:

Vårdförbundet bedriver internationellt samarbete tillsammans med kollegor i andra länder för goda villkor och en positiv hälsoutveckling globalt.

Allt internationellt samarbete utgår från våra grundläggande värderingar.

1.2 Vårdförbundets ändamål

Ur stadgan:

I Vårdförbundet ska vi gemensamt

- utveckla och stärka yrket samt främja den enskilde individens utveckling i sin yrkesroll
- förbättra individens och kollektivets villkor och förutsättningar för yrket och möjligheter till utveckling i arbetslivet
- påverka utvecklingen av hälso- och sjukvården på arbetsplatsen, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt
- påverka utvecklingen i samhällsfrågor.

Tillämpning

Som grund för vårdförbundets påverkansarbete finns de styrningsdokument som utgörs av beslutade program från kongressen 2018;

- *Vårdförbundets vision*
- *Rätten till hälsa lämnar ingen utanför – Vårdförbundets idé om ett hållbart samhälle*
- *Våra professioner utvecklar framtidens hälso- och sjukvård*
- *Våra yrken i en hälsosam vårdmiljö*
- *Yrke, karriär och lön: Våra professioner i ett utvecklande och hållbart yrkesliv*

Gällande program som antagits vid tidigare kongresser är;

- *Personcentrerad vård och jämlik hälsa - Vårdförbundets idé om vården*
- *Vårdförbundets idé om en hälsosam vårdmiljö*

Kongressen 2018 beslutade även om ett prioriterat område för kommande år och en vägledning för förutsättningarna att arbeta med detta.

Vi ska vara ett växande, medlemscenterat yrkesförbund

Den interna prioriteringen inom Vårdförbundet är att vi ska vara ett växande medlemscenterat förbund. För att kunna bli det och behålla och rekrytera fler medlemmar behöver följande områden prioriteras för kongressperioden;

- Arbetsmiljö och ett hållbart yrkesliv
- Bra villkor, lön och löneutvecklingar
- Karriärvägar
- Utveckla vården och göra den säker

2. Vårdförbundets organisation

Ur stadgan:

Vårdförbundet är en juridisk person. Verksamheten bedrivs för medlem genom följande organisationsstruktur:

- Medlem
- Förtroendevald
- Avdelningsstyrelse
- Årsmöte
- Förbundsstyrelse
- Kongress
- Studentstyrelse
- Riksklubb

Inom förbundet finns även förbundsråd och avtalsråd.

Tillämpning

I kapitel 3 beskrivs medlemskapet i Vårdförbundet och kapitel 4-14 beskrivs hur ansvar och uppgift i övrigt fördelas inom organisationen.

En idéburen organisation som Vårdförbundet kommer alltid att behöva utvecklas för att möta nya behov och önskemål hos medlemmar. Som styrdokument finns det beslut som kongressen 2018 tog om *"Riktning för utveckling av Vårdförbundets organisation under kongressperioden 2018-2022"*.

Här nedan redovisas en översikt över hur olika förtroendeuppdrag uppstår.

Förtroendet/uppdraget kommer från:					
Medlem som väljer	Avdelningsstyrelsen	Årsmötet som väljer	Kongressen som väljer	Förbundsstyrelsen som utser	Stadgan som fastställer
Förtroendevald på arbetsplats	Förtroendevald med facklig tid	Kongressombud			
		Avdelningsstyrelse	Förbundsstyrelse		
			Förbundsvalberedning		
			Förbundsrevisorer		
			Avtalsråd	Avtalsråd	
					Förbundsråd

Allmänt gäller att förtroendeuppdrag varar under aktuell valperiod som framgår av stadgar eller beslut. Uppdrag upphör innan valperiodens utgång om den förtroendevalde avsäger sig uppdraget eller om den som beslutat om val fattar nytt beslut. Exempelvis kan ett nytt årsmöte alltid ompröva ett tidigare årsmötes beslut. Ett krav för detta är dock att frågan är i behörig ordning väckt.

Den som avsäger sig uppdrag från kongressen ska skriftligen meddela Förbundsstyrelsen detta.

De val som medlemmar och kongressombud genomför på årsmöte och kongress kan göra att samma person väljs eller föreslås bli vald till flera olika förtroendeuppdrag. I vissa fall kan på principiella grunder ett förtroendeuppdrag vara olämpliga att kombinera och medlem kan då få avstå från ytterligare uppdrag alternativt lämna ett nuvarande uppdrag.

Förtroendeuppdrag som är olämpliga att kombinera på grund av principen om jäv

I vissa fall är förtroendeuppdrag olämpliga att förena på mer allmänna och övergripande grunder som utgår från jävsprinciper.

Man ska som revisor inte revidera den verksamhet som man själv har ett ansvar för. Man ska som styrelseledamot inte ha ett ansvar för verksamhet som man också är satt att revidera

Man ska som valberedare inte kunna föreslå sig själv till val, eller ha uppdrag där det kan väckas fråga om personliga motiv eller vinning genom nominering.

På nästa sida återfinns en vägledande översikt över uppdrag som är förenliga respektive oförenliga utifrån principen om jäv.

Är	Kan även vara	Offentligt uppdrag
Förtroendevald på arbetsplats	Kongressombud Avdelningsstyrelse Lokal valberedning Förbundsstyrelse Förbundsvalberedning Förbundsrevisor	
Kongressombud	Förtroendevald på arbetsplats Avdelningsstyrelse (Förbundsstyrelse)* Förbundsvalberedning	Förbundsrevisor Lokal valberedning
Avdelningsstyrelse	Förtroendevald på arbetsplats Kongressombud Förbundsstyrelse Förbundsvalberedning	Lokal valberedning Förbundsrevisor
Lokal valberedning	Förtroendevald på arbetsplats Förbundsvalberedning	Kongressombud Avdelningsstyrelse Förbundsrevisor
Förbundsstyrelse	Förtroendevald på arbetsplats (Kongressombud)* Avdelningsstyrelse	Förbundsrevisor Förbundsvalberedning
Förbundsvalberedning	Förtroendevald på arbetsplats Kongressombud Avdelningsstyrelse Lokal valberedning	Förbundsrevisor Förbundsstyrelse
Förbundsrevisor	Förtroendevald på arbetsplats	Kongressombud Avdelningsstyrelse Lokal valberedning Förbundsstyrelse Förbundsvalberedning

* Se nästa avsnitt

Förtroendeuppdrag som är olämpliga att kombinera på grund av principen om spridning av förtroendeuppdrag

I vissa fall är förtroendeuppdrag olämpliga att förena på mer allmänna och övergripande grunder som utgår från principen om så bred spridning av uppdrag som möjligt.

Kongressen

Kongressen består av 190 ombud samt förbundsstyrelsens ledamöter.

I det fall en förbundsstyrelseledamot har ett lokalt uppdrag som kongressombud så är praxis att hen avstår från sin ombudsplats och enbart deltar i kongressen som förbundsstyrelseledamot. En vald ersättare för kongressombud blir då istället ombud på kongressen.

Förbundsrådet

När det gäller förbundsrådet så kommer förtroendet från avdelningen genom följande regel i stadgan och där återfinns också metod för att hantera ett läge då avdelningsordförande även är förbundsstyrelseledamot;

”I förbundsrådet ingår ordförande i avdelningsstyrelserna. I de fall avdelningsordförande sitter i förbundsstyrelsen inträder i första hand vice ordförande i respektive avdelning. Förbundsrådet är rådgivande till förbundsstyrelsen.”

Avtalsrådet

När det gäller avtalsrådet så kommer förtroendet från kongressen genom följande regel i stadgan.

”Avtalsrådet består av tolv förtroendevalda medlemmar varav kongressen väljer tio. Resterande två väljs av förbundsstyrelsen utifrån den sektor som avtalsområdet representerar. Avtalsrådet är rådgivande till förbundsstyrelsen i centrala kollektivavtalsfrågor vid utvecklingen, samt inför tecknandet, av centrala kollektivavtal.”

Det finns en vilja att sprida uppdrag så att de som väljs till avtalsrådet inte ska vara vald i förbundsstyrelse och inte heller avdelningsordförande. Detta löses på följande sätt;

Val av ordförande i avdelningsstyrelse och därigenom indirekt utseende av avdelningens ledamot i förbundsrådet ligger tidsmässigt före kongressens val av avtalsråd. Detta innebär att förbundsvalberedningen vet vilka förtroendevalda som genom sin roll som avdelningsordförande redan har uppdrag i förbundsrådet.

Mellan kongresser förbereder förbundsvalberedningen valen av förbundsstyrelse och avtalsråd. Förbundsvalberedningen har därför goda möjligheter att, i samband med arbetet med att ta fram och föreslå kandidater till dessa uppdrag, tillämpa principen om spridning av uppdrag.

Under pågående mandatperiod kan det inträffa att en avdelningsordförande avgår. Det är då möjligt att under återstående del av mandatperioden, eller till dess att fyllnadsval förrättats, utse en tillförordnad avdelningsordförande som då kommer att ingå i förbundsrådet även om denne redan är ledamot i avtalsrådet.

3. Medlem

3.1 Rätt till medlemskap

Ur stadgan:

Du som är legitimerad barnmorska, biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska och sjuksköterska samt student inom respektive utbildning kan vara medlem i Vårdförbundet. Du kan även vara medlem om du uppfyller legitimationskravet och är yrkesverksam som till exempel chef, egen företagare, forskare eller lärare.

Under förutsättning att du är legitimerad inom någon av professionerna, har du rätt att vara medlem när du är pensionerad, inte längre arbetar inom förbundets verksamhetsområde eller står till arbetsmarknadens förfogande.

Om du ännu inte uppfyller legitimationskravet kan du ansöka om enskilt medlemskap hos förbundsstyrelsen.

Tolkning

Medlemskap

Att vara legitimerad innebär att yrkesutövaren står under samhällets tillsyn och har godkänts för yrkesverksamhet inom det område legitimationen avser. Legitimation ges efter en prövning av att den sökande uppfyller de fastlagda kraven på utbildning. Legitimationens främsta betydelse är att samhället kan reagera genom att återkalla legitimationen om yrkesutövaren missköter sig allvarligt.

Grundförutsättningen för yrkesutövning i Sverige är idag svensk legitimation. Den som har svensk legitimation eller är student i Sverige kan bli medlem i Vårdförbundet. Den som har utländsk utbildning eller legitimation kan ansöka om enskilt medlemskap hos förbundsstyrelsen.

Krav på legitimation eller studier ställs vid inträdet. Medlem i Vårdförbundet kan enbart uteslutas enligt de grunder som anges i avsnitt 3.7 i stadgan. Det vill säga bristande betalning eller att medlemmen uppenbart kränker stadgan eller verkar mot förbundets intressen. Det finns inget utrymme i stadgan för att utesluta en student som inte blir legitimerad eller en legitimerad medlem som får sin legitimation återkallad. Medlemmar som har varit registrerade som studerandemedlemmar i mer än 4 år ska dock kontaktas för att klargöra om de fortfarande är studerande.

Medlemmar som saknade legitimation vid stadgans ikraftträdande 2014 behåller sitt medlemskap. Detta gäller till exempel medlemmar som inte tagit ut sin legitimation som biomedicinsk analytiker. Det gäller även de få medlemmar med annan utbildning som i tidigare skede beviljats medlemskap, veterinärtekniker.

Enskilt medlemskap

Den som ännu inte uppfyller legitimationskravet kan ansöka om enskilt medlemskap hos förbundsstyrelsen. Vårdförbundet välkomnar och vill ta ett ansvar för att inkludera nya kollegor med utländsk legitimation. Enskilt medlemskap kan beviljas de som har utländsk legitimation och

som ansökt om svensk legitimation, eller genomgår kompletterande utbildningar med syftet att kunna ansöka om svensk legitimation.

I avvaktan på legitimation är Vårdförbundets insatser begränsade. Medlemsrättigheter kan eventuellt komma att handla om stöd vid ansökan om legitimation hos Socialstyrelsen. Det kan även handla om att medverka till praktikplatser när det gäller personer utanför EU. Medlem med enskilt medlemskap kan inte få rättshjälp i ärenden som rör rättigheter i arbetslivet. Den som har anställning inom annat avtalsområde än Vårdförbundets bör vara medlem i den fackliga organisation som har kollektivavtal inom aktuellt område. Under perioden fram till svensk legitimation betalas då en reducerad medlemsavgift.

Förbundsstyrelsen kan, vid speciella omständigheter, komma att pröva frågan om enskilt medlemskap även för andra än de med utländsk legitimation.

(Kommentar: Frågan om enskilt medlemskap är under beredning för att förbundsstyrelsen ska pröva nuvarande beslut).

3.2 Medlems inträde och tillhörighet

Ur stadgan:

Du ansöker om inträde i Vårdförbundet och ditt medlemskap träder i kraft den 1:a i månaden efter att din ansökan har beviljats.

Du är medlem i Vårdförbundet och tillhör den avdelning där du är yrkesverksam eller studerar.

Är du inte yrkesverksam eller student ingår du i den avdelning där du är folkbokförd. Om du är bosatt utomlands tillhör du den avdelning där du senast var folkbokförd i Sverige.

Som medlem medger du att Vårdförbundet inhämtar, registrerar och lämnar ut uppgifter som är relevanta för ditt medlemskap och din profession, för ändamål som har samband med ditt medlemskap i Vårdförbundet.

Tillämpning

Den administrativa hanteringen av ”3.2 Medlems inträde och tillhörighet”, ”3.5 Medlemsavgift”, ”3.6 Medlems utträde” samt ”3.8 Medlems återinträde” styrs genom beslut av kanslichef. De finns idag samlade i styrdokumentet Vårdförbundets verksamhetsregler - Vägledande principer och riktlinjer för medlemskap och medlemsavgifter.

3.3 Medlems rättigheter

Ur stadgan:

Som medlem i Vårdförbundet har du rätt att

- delta på möten och aktiviteter inom Vårdförbundet
- delta i val av förtroendevalda tillika skyddsombud på arbetsplatsen
- lämna förslag till avdelningsstyrelsen och förbundsstyrelsen
- lämna motioner till årsmötet och kongressen
- nominera och delta i val av förtroendevalda
- kandidera till förtroendeuppdrag.

Som medlem i Vårdförbundet får du kostnadsfri hjälp i ärenden som rör ditt yrke och dina rättigheter i arbetslivet. Ärendet ska ha uppstått efter att ditt medlemskap har trätt i kraft.

För att få biträde i domstol i ett arbetsrättsligt ärende eller i ärende som kan beräknas bli särskilt kostnadskrävande, krävs beslut av förbundsstyrelsen.

Du som är medlem är berättigad till ersättning ur konfliktfonden om medlemskap trätt i kraft senast tre månader innan konflikt bryter ut.

Tolkning och Tillämpning

Rättshjälp

Med rättshjälp avses en rätt för medlemmen att inom ramen för det område som anges i stadgan få Vårdförbundets hjälp i olika rättsliga angelägenheter. Det kan vara fråga om råd, stöd, förhandlingshjälp eller ombudshjälp i rättsliga processer.

Principer för rättshjälp

Principerna ska, precis som nu, enbart vara vägledande. Det är inte ett krav att principerna är uppfyllda. De ska betraktas som en hjälp och ett stöd för att göra avvägningar vid beslut om rättshjälp i domstol i arbetsrättsliga ärenden.

Styrelsen tillstyrker principer som kan ses som ett stöd för att göra avvägningar i de enskilda fallen vid beslut om rättshjälp i domstol i arbetsrättsliga ärenden:

1. Medlemmen i fokus är avgörande i varje ärende. Härmed avses både medlemmarna som kollektiv och den enskilda medlem som är direkt berörd av ärendet.
2. Vårdförbundet ska flytta fram positionerna för att tillvarata medlemmarnas intressen juridiskt eller politiskt
3. Vårdförbundet behandlar alla lika – likabehandlingsprincipen är vägledande vid beslut om rättshjälp – samtidigt som vi är medvetna om att varje ärende är unikt.
4. Vårdförbundet analyserar konsekvenserna av ett positivt respektive negativt utslag i domstol.

Gränsdragning i frågan om när ett ärende ska anses ha uppstått

För bedömningen av när ett ärende ska anses ha uppstått och när en medlem därmed har rätt till kostnadsfri hjälp från förbundet gäller följande tre punkter

- För enklare former av råd och stöd som till exempel muntlig rådgivning eller stöd i form av kortare mailsvar och liknande föreslås inte några närmare riktlinjer utan förbundets företrädare ska ge stöd med utgångspunkt i formuleringen i 3.3. i stadgan, om det finns förutsättningar för att ge kostnadsfri hjälp.
- Vad gäller mer tidskrävande och för förbundet betungande hjälp som till exempel förhandlingshjälp och ombudshjälp föreslås en mer enhetlig och tydlig gränsdragning för förbundets hjälp till medlemmar. För denna typ av hjälp ska den händelse som ligger till grund för en arbetsrättslig åtgärd från arbetsgivarens sida ska vara utgångspunkten för bedömningen av när ett ärende ska anses ha uppstått.
- Vid perdurerande/fortlöpande händelser som t.ex. långvarig sjukdom och samarbetsproblem bör den senaste händelsen som föranledde arbetsgivaren att vidta en arbetsrättslig åtgärd vara utgångspunkten för när ärendet ska anses ha uppstått, t.ex. den senaste sjukskrivningen eller den senaste incidenten i samarbetsproblematiken.

Rättshjälp vid brottmål i ansvarsärenden

Brottmål med anknytning till yrkesansvar är sällsynta men uppmärksammas medialt då de leder till domstolsprövning. Vårdförbundet har över tid såväl tagit ställning till att ge rättshjälp som att medvetet avstå.

Beviljande av rättshjälp förutsätter beslut av förbundsstyrelsen och styrelsens mening är att det ska gälla även i framtiden.

Även i frågor om straffrättsligt ansvar ska det vara så att medlem initierar om förbundsstyrelsen ska pröva frågan om rättshjälp med ärenden om brottmål. En information om Vårdförbundets stöd och hantering finns på webben och det är angeläget att den information som finns också är tillgänglig också blir känd. Det är sällan det uppstår situationer då informationen behövs men angelägenheten är mycket stor av att information ska finnas på plats då den behövs.

Medlem ska få ansöka om rättshjälp utan att begränsa ansökningar på förhand med principer. Exempel på aspekter som kan komma att vägas in i styrelsens bedömning är om ärende bedöms ha principiellt intresse för fler och vilken typ av brottsmisstanke det gäller.

Om det beviljas rättshjälp så behöver det klargöras tydligt vad Vårdförbundet avser att betala och ersätta.

Att vara inblandad i en vårdskada kan vara traumatiserande och psykiskt påfrestande. Den utsatta situationen kan ytterligare förvärras av att bli föremål för en polisutredning och åtal. I dessa situationer har arbetsgivaren ett ansvar att stötta den anställde. Det är också viktigt att Vårdförbundet har en lyhördhet för behov som signaleras och ger råd och stöd. Den information som förbundet lämnar ska vara korrekt.

Det närmsta stödet bör komma från förtroendevald på arbetsplatsen och den förtroendevalde ska i sin tur känna sig trygg i att vid behov få stöd av ”sin” lokalavdelning och det nationella kansliet.

3.4 Medlems åtaganden

Ur stadgan:

Som medlem verkar du för Vårdförbundets sammanhållning och utveckling, följer våra grundläggande värderingar och efterlever demokratiskt fattade beslut.

Vid ändrade förhållanden lämnar du som medlem uppgifter till Vårdförbundet om din anställning samt aktuella kontaktuppgifter.

3.5 Medlemsavgift

Ur stadgan:

Medlemsavgiften fastställs av kongressen.

Tillämpning

De senaste kongresserna har kongressen beslutat om modellen för medlemsavgift samt ordinarie medlemsavgift. Kongressen har därutöver beslutat att ge förbundsstyrelsen uppdrag och mandat att besluta om reducering av medlemsavgift.

De grupper som idag har reducerad medlemsavgift efter beslut från förbundsstyrelsen är;

- Inkomst under 17.000 kronor per månad
- Studenter
- Pensionärer
- Föräldralediga
- Nedsatt avgift av särskilda skäl
- Yrkesverksam annat avtalsområde
- Dubbelorganiserade (Unionen och Lärarförbundet)

Kanslichefen beslutar om riktlinjer för tillämpning utifrån förbundsstyrelsens beslut.

Av delegationsordning framgår vem som beslutar, eller kan vidaredelegera, beslut om reducerad medlemsavgift utifrån individuell bedömning.

3.6 Medlems utträde

Ur stadgan:

Du avslutar ditt medlemskap i Vårdförbundet skriftligen.

Ditt utträde gäller från den 1:a i månaden efter att din begäran har registrerats.

3.7 Medlems uteslutning

Ur stadgan:

Om du inte har betalat medlemsavgiften inom föreskriven tid kan du uteslutas.

Om du uppenbarligen kränker Vårdförbundets stadgar eller på annat sätt verkar mot förbundets intressen kan du uteslutas.

Beslut om uteslutning fattas av förbundsstyrelsen.

Ej betald medlemsavgift

Tolkning

Beslut om uteslutning på grund av bristande betalning av medlemsavgift görs inte genom formellt beslut av förbundsstyrelsen utan genomförs som en administrativ åtgärd i form av avregistrering i medlemsregistret.

Kränkning av Vårdförbundets stadgar

Tillämpning

Om begäran väcks att utesluta medlem på denna grund så sker en beredning utifrån kanslirutin som beslutats av kanslichef.

3.8 Medlems återinträde

Ur stadgan:

Om du har uteslutits ur Vårdförbundet kan du beviljas återinträde av förbundsstyrelsen.

4. Förtroendevald

Ur stadgan:

Förtroendevald i Vårdförbundet är idéburen ledare och demokratiskt vald av medlemmar.

Förtroendevald på arbetsplatsen är tillika skyddsombud.

Skyddsombud i Vårdförbundet är alltid förtroendevald.

Förtroendevald i Vårdförbundet ansvarar för att i dialog med medlemmar lyssna in behov, åsikter och idéer för att tillsammans finna och formulera konstruktiva krav och lösningar.

Tillämpning

För många förtroendeuppdrag finns det en uppdragsbeskrivning som beslutats av förbundsstyrelsen.

Det gäller exempelvis genom styrdokumentet *Förtroendevald på arbetsplats - uppdragsbeskrivning*. Förtroendevald på arbetsplatsen har även befogenhet som **skyddsombud** och dessa styrs genom Arbetsmiljölagen och andra förordningar samt föreskrifter.

Regionalt skyddsombud omfattas inte av detta kapitel. Det är ett uppdrag som inte förutsätter att man blivit vald av berörda medlemmar utan kan ges till såväl förtroendevald som annan medlem, eller till anställd i Vårdförbundet.

5. Avdelningsstyrelse

Ur stadgan:

Sammansättning

Avdelningsstyrelsen är verkställande organ för den lokala verksamheten. Mellan avdelningens årsmöten är avdelningsstyrelsen högsta beslutande lokala organ.

Mandatperioden följer kongressperioden.

Uppgift & beslut

Avdelningsstyrelsen leder, samordnar och driver Vårdförbundets verksamhet inom avdelningen i överensstämmelse med stadgar, grundläggande värderingar, kongressbeslut, förbundsstyrelsebeslut samt årsmötesbeslut.

Avdelningsstyrelsen

- ansvarar för att utifrån gemensam verksamhetsplan ge årsmötet insyn och delaktighet i den lokala verksamheten för kommande år
- utvecklar och genomför mötesplatser inom avdelningen
- är lokal arbetstagarorganisation med de befogenheter som följer av förbundsstyrelsens beslut samt lagar och avtal
- får teckningsrätt genom delegation från förbundsstyrelsen
- ansvarar för dialogen med medlemmar inom avdelningen
- beskriver lokal verksamhet i årsrapport.

Medlemsinflytande

Som medlem kan du lämna förslag till avdelningsstyrelsen i ärenden som rör verksamheten inom avdelningen. Medlem ska få svar från avdelningsstyrelsen inom tre månader.

Tillämpning

Avdelningsstyrelsens arbete

Avdelningsstyrelsens arbete beskrivs närmare i uppdragsbeskrivningar

- *Avdelningsordförande*
- *Vice avdelningsordförande*
- *Ledamot i avdelningsstyrelse*

Det finns även en uppdragsbeskrivning för *Förtroendevald med facklig tid*.

Lokal arbetstagarorganisation och teckningsrätt

Avdelningsstyrelsen befogenheter beskrivs närmare i styrdokumentet *Delegationsordning, organisation och ansvarsfördelning*.

Årsrapport

Årsrapporten har ett flertal syften:

- Ett underlag för vår gemensamma verksamhetsberättelse.
- Ett stöd för avdelningsstyrelsens summering, uppföljning och utvärdering.
- Avdelningsstyrelsens rapport till årsmötet.
- Ett underlag för de nationella revisorernas årliga uppföljning.
- En grund för förbundsstyrelsens uppföljning utifrån kongressens beslut.

6. Årsmöte

Ur stadgan:

Sammansättning

Årsmötet är avdelningens högsta beslutande organ och ska hållas på hösten, senast den 15 oktober. Medlemmar inom avdelningen har rösträtt. Rösträtt får inte överlåtas.

Kallelse

Kallelse ska skickas till medlemmar inom avdelningen minst 14 dagar före årsmötet.

Uppgift & beslut

Årsmötet

- följer upp och vidareutvecklar den lokala verksamheten utifrån kongressens och förbundsstyrelsens beslut om gemensam verksamhetsplanering
- forum för dialog och diskussion om Vårdförbundets idé och mål
- väljer, senast den 15 oktober året innan kongress, kongressombud och ersättare för dessa samt avdelningsstyrelse för fyra år med 7–11 ledamöter, inklusive ordförande och vice ordförande
- väljer ordförande och vice ordförande
- väljer lokal valberedning med 4–10 ledamöter
- förrättar fyllnadsval vid behov.

Medlemsinflytande

Som medlem kan du dels välja de ombud som företräder dig och dels lämna motion till avdelningens årsmöte i ärenden som rör verksamheten inom avdelningen. Motionen behandlas vid kommande årsmöte.

Extra årsmöte

Majoriteten av avdelningsstyrelsen eller en tredjedel av medlemmarna kan kalla till ett extra årsmöte.

Tillämpning

Vårdförbundet behöver allmänt förstärka demokratin i många olika former och årsmötet är en viktig del i detta. Formen och genomförandet behöver utvecklas, för även om det är ett möte som medlem ”kallas” till så är det ändå angeläget att mötet utformas så att det kan skapa en gemenskap och mobilisering.

Följande *riktlinjer* ges;

- Förbundsstyrelsen vill prioritera en ökad medlemsdialog för en större delaktighet året runt som ett komplement till medlems stadgefästa rättighet att lämna motion.
- Förbundsstyrelsen föreslår, med nu gjorda erfarenheter och med den teknik som finns idag, att webbröstning *inte* används som metod att genomföra årsmötesval. Webbröstning ska ske i ett tydligt tidsmässigt sammanhang som både behöver beakta röster som lämnas innan och under det fysiska mötet. Enstaka fyllnadsväl utan fysiskt årsmöte kan genomföras via webben eftersom det sker i ett tydligt sammanhang. Det kan också ibland vara ett alternativ för att kunna genomföra val i riksomfattande verksamhet.
- När det gäller årsmötets valpunkt behövs samtal lokalt som klargör vad som är styrelseansvar respektive ansvar för valberedning. Många av de frågor som kom fram i uppföljningen finns beskrivna i den uppdragsbeskrivning som styrelsen beslutat om för valberedning. En övergripande beskrivning av rollfördelning kring valpunkten är:
- Styrelsen ansvarar för att valpunkten finns på årsmötet och är ansvarig för genomförandeplaneringen. Valberedningen behöver involveras i detta och det behöver även finnas kanslistöd för lokala valberedningar.
- Valberedning ska ta fram förslag och presentera det på årsmötet.

Avdelningsstyrelserna är ansvariga för att årsmötet förbereds och förbundsstyrelsen ger följande *råd*;

Utifrån lokala behov och kanslistöd förbereds årsmötet exempelvis genom att följande frågor klargörs och vid behov dokumenteras;

- Formen för hur årsmötet ska genomföras och förberedas.
- Kallelsen till årsmötet och planering för kommunikation med medlemmar inför och efter mötet.
- En arbetsordning för årsmötet som bland annat kan klargöra närvarorätt, röstningsförfarande, motionshantering och teknikstöd ska gälla.
- Föredragningslista för mötet. Utifrån stadgarna finns det krav på valpunkt samt att den lokala verksamheten ska vidareutvecklas för kommande år utifrån den gemensamma verksamhetsplanen. Inkomna motioner ska behandlas.

Årsmötets beslutsbefogenhet

Ett nytt årsmöte kan alltid ompröva ett tidigare årsmötes beslut. Ett krav för detta är dock att frågan är i behörig ordning väckt.

Även ett ordinarie årsmöte kan besluta om extra årsmöte.

Årsmöte beslutar, efter förslag från lokal valberedning, om arvode till avdelningsstyrelsen inom ramen 0-1,5 prisbasbelopp per år. Årsmötet tar ställning till beslut ska gälla fram till kommande ordinarie årsmöte eller för annan angiven period.

7. Förbundsstyrelsen

Ur stadgan:

Sammansättning

Förbundsstyrelsen leder, styr och ansvarar för verksamheten mellan kongresserna. Förbundsstyrelsen består av ledamöter, ordförande samt två vice ordförande.

Om ordförande avgår inträder vice ordförande enligt kongressens beslut tills ny ordförande har valts av ordinarie kongress eller extra kongress, dock längst under åtta månader.

Uppgift & beslut

Förbundsstyrelsen

- leder, styr och ansvarar för Vårdförbundets verksamhet i överensstämmelse med stadgar, grundläggande värderingar och kongressbeslut
- formulerar och beslutar om strategier för att nå de mål som kongressen har fastslagit för kongressperioden
- ansvarar för den gemensamma verksamhetsplaneringen
- granskar den lokala verksamheten
- ansvarar för förbundets ekonomi, egendom och förvaltning samt skriver verksamhetsberättelse för föregående år
- utser de personer och funktioner som tecknar firma för Vårdförbundet
- ansvarar för att inhämta synpunkter från förbundsrådet
- ansvarar för Vårdförbundets förhandlingsverksamhet och har rätt att ingå bindande centrala kollektivavtal
- rådgör med avtalsrådet i centrala avtalsfrågor vid utvecklingen av nationella kollektivavtal
- utser två representanter som representerar aktuell sektor i avtalsrådet
- träffar efter samråd med avtalsrådet centrala kollektivavtal, beslutar om slutbud eller vidtar konfliktåtgärder
- beslutar om användning av konfliktfondens medel
- beslutar om lokal arbetstagarorganisationens rätt att sluta kollektivavtal
- ansvarar för att det finns lokal arbetstagarorganisation för medlemmar hos arbetsgivare vars verksamhet är riksomfattande
- beslutar om enskilt medlemskap, medlems uteslutning, medlems återinträde samt om medlem ska få biträde i domstol i arbetsrättsliga ärenden eller i ärenden som kan beräknas bli särskilt kostnadskrävande
- fastställer och upplöser lokal avdelning på avdelningens egen begäran
- ger förutsättningar för den lokala organisationen
- har arbetsgivaransvar för alla anställda i Vårdförbundet.

Medlemsinflytande

Som medlem kan du lämna förslag till förbundsstyrelsen i ärenden som rör Vårdförbundets strategier och verksamhet. Medlem ska få svar från förbundsstyrelsen inom tre månader.

Tillämpning

Leder, styr och ansvarar för Vårdförbundets verksamhet i överensstämmelse med stadgar, grundläggande värderingar och kongressbeslut.

Som grund för vårdförbundets påverkans- och värderingsarbete finns de styrningsdokument som utgörs av beslutade program från kongressen 2018;

- *Vårdförbundets vision*
- *Rätten till hälsa lämnar ingen utanför – Vårdförbundets idé om ett hållbart samhälle*
- *Våra professioner utvecklar framtidens hälso- och sjukvård*
- *Våra yrken i en hälsosam vårdmiljö*
- *Yrke, karriär och lön: Våra professioner i ett utvecklande och hållbart yrkesliv*

Gällande program som antagits vid tidigare kongresser är;

- *Personcentrerad vård och jämlik hälsa - Vårdförbundets idé om vården*
- *Vårdförbundets idé om en hälsosam vårdmiljö*

Förbundsstyrelsen beslutar om en långsiktig och övergripande kommunikationsplattform som omfattar hela organisationen i såväl den interna som externa kommunikationen.

Strategier för att nå kongressmålen

På kongressen 2018 beslutades om prioriterat område för perioden 2018-2022.

Utifrån detta mål har förbundsstyrelsen beslutat om ett övergripande strategiskt mål för kongressperioden samt pekat ut fyra strategier för detta.

Övergripande strategiskt mål

Vi ska vara en stark, kollektivavtalsbärande organisation för våra fyra yrken med legitimitet och tyngd att driva och tillvarata medlems intressen samt påverka vården.

Det blir vi genom att organisationen:

1. Prioriterar en positiv medlemsutveckling för att nå och bibehålla en hög anslutningsgrad.
2. Tecknar avtal och driver frågor om medlems livslön, karriär och hållbart yrkesliv.
3. Verkar för att förtroendevald, känd av medlem, finns på arbetsplatsen och får stöd i sitt uppdrag av lokala avdelningar.
4. Använder våra gemensamma resurser på ett effektivt sätt som skapar värde för medlem.

Teckningsrätt, nationellt och lokalt

Teckningsrätt, nationellt och lokalt, beskrivs närmare i styrdokumentet *Delegationsordning, organisation och ansvarsfördelning*.

Ekonomi, egendom och förvaltning

Inom detta område återfinns bl. a följande styrdokument: *Vårdförbundets IT-policy, Mobilsäkerhetspolicy, Reseriktlinjer, Ekonomihandbok, Miljöpolicy, Upphandlings- och inköpspolicy, Placeringspolicy, Riktlinjer för hantering av krissituationer i Vårdförbundet.*

Avtalsråd och förbundsråd

Avtalsrådets arbete beskrivs närmare i kommande styrdokument *Avtalsrådet – uppdragsbeskrivning.*

Förbundsrådets arbete beskrivs närmare i kommande styrdokument *Förbundsrådet – uppdragsbeskrivning.*

Konfliktåtgärder

Konfliktåtgärder beskrivs närmare i styrdokument med *Konfliktanvisningar.*

Arbetsgivaransvar

Inom detta område återfinns bl. a följande styrdokument: *Personalhandbok, Allmänna anställningsvillkor, Löneavtal för medarbetare och Samverkansavtal för medarbetare.*

8. Kongressen

Ur stadgan:

Kallelse

Ordinarie kongress sammanträder vart fjärde år på tid och plats som förbundsstyrelsen bestämmer, dock senast den 31 maj.

Kallelse utgår tre månader innan kongress.

Handlingarna ska skickas till ombud och avdelningar senast fyra veckor före kongress.

Sammansättning

Kongressen är förbundets högsta beslutande organ och består av 190 ombud samt förbundsstyrelsens ledamöter. Dessa har rösträtt som inte får överlåtas.

De 190 mandaterna fördelas mellan avdelningarna i proportion till antalet röstberättigade medlemmar som avdelningen hade den 31 december året före ordinarie kongress. Varje avdelning har rätt till tre mandat.

Valberedningens ledamöter kallas till kongressen och har yttrande- och förslagsrätt i valfrågor.

De förtroendevalda revisorerna kallas till kongressen och har yttrande- och förslagsrätt i revisionsfrågor.

Uppgift & beslut

Kongressen

- granskar verksamheten och beviljar förbundsstyrelsen ansvarsfrihet
- beslutar om vision och mål för Vårdförbundets verksamhet under kommande kongressperiod
- väljer förbundsstyrelse med 7–11 ledamöter, inklusive ordförande och två vice ordförande samt successionsordning för dessa
- väljer valberedning med 6–10 ledamöter och beslutar om storlek för förbundsstyrelsen under nästkommande mandatperiod
- väljer 10 av 12 representanter till avtalsrådet
- väljer 4 förtroendevalda revisorer samt 2 ersättare
- beslutar om inriktning av verksamhet och ekonomi
- beslutar om konfliktfondens storlek
- fastställer förbundets organisationsstruktur
- beslutar om medlemsavgiftens storlek.

Medlemsinflytande

Som medlem väljer du vilka kongressombud som företräder dig. Du kan skriva motioner till kongressen i ärenden som rör Vårdförbundets vision, mål, långsiktig inriktning samt politiska ställningstaganden för verksamheten. Motionen behandlas vid kommande kongress.

Extra kongress

Extra kongress sammanträder i samband med särskilt viktiga strategiska beslut om förbundsstyrelsen, en tredjedel av medlemmarna eller en majoritet av kongressombuden vill det. Kallelse skickas till ombuden senast 14 dagar före extra kongress. Extra kongress behandlar endast ärenden för vilka den sammankallats.

Tillämpning

Kongressen

Förbundsstyrelsen tar inför varje kongress ställning till hur kongressen går till vad gäller arbetsformer, arbetsordning, föredragningslista, motionsmallar, behandling av förbundsstyrelsens propositioner, behandling av motioner, yrkandeprocédurer, närvarorätt, röstningsförfarande, tekniskt stöd, publicering på Vårdförbundets webb m.m.

Detta publiceras fortlöpande på Vårdförbundets webb inför varje kongress vartefter den växer fram.

Kongressombud

Kongressombudens uppdrag beskrivs närmare i kommande styrdokument *Kongressombud – uppdragsbeskrivning*.

9. Riksklubb

Ur stadgan:

Medlemmar anställda inom företag eller myndighet med riksomfattande verksamhet kan samlas och organiseras i en riksklubb.

Förbundsstyrelsen beslutar om verksamhet i riksklubb.

Syftet är att organisera verksamhet för medlemmar inom företag eller myndighet.

Medlemmar i riksklubb väljer en klubbstyrelse.

Hur reglerad verksamheten i övrigt ska vara beslutas av förbundsstyrelsen. Det kan exempelvis gälla frågan om förhandlingsmandat för klubbstyrelsen samt fråga om mandatperiod.

10. Studentstyrelse

Ur stadgan:

Verksamheten omfattar de medlemmar som är studenter och som läser till biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska och sjuksköterska.

Studentverksamhet kan finnas lokalt genom studentrepresentant. Aktiviteten i studentverksamhet varierar över tid till följd av studenters olika möjlighet till engagemang.

Studentmedlemmar väljer en nationell studentstyrelse. Styrelsen rekryterar och samordnar studentrepresentanterna samt påverkar Vårdförbundet, lärosätena, vården och omvärlden i frågor som berör studenterna och nya i yrket.

Studentstyrelsens verksamhet inskränker inte det som anges i kapitel 3 om medlem som är student.

11. Avtalsrådet

Ur stadgan:

Avtalsrådet består av tolv förtroendevalda medlemmar varav kongressen väljer tio. Resterande två väljs av förbundsstyrelsen utifrån den sektor som avtalsområdet representerar.

Avtalsrådet är rådgivande till förbundsstyrelsen i centrala kollektivavtalsfrågor vid utvecklingen, samt inför tecknandet, av centrala kollektivavtal.

Tillämpning

Avtalsrådets arbete beskrivs närmare i kommande styrdokument *Avtalsrådet - uppdragsbeskrivning*.

12. Förbundsrådet

Ur stadgan:

I förbundsrådet ingår ordförande i avdelningsstyrelserna. I de fall avdelningsordförande sitter i förbundsstyrelsen inträder i första hand vice ordförande i respektive avdelning.

Förbundsrådet är rådgivande till förbundsstyrelsen.

Förbundsrådet sammanträder vid tidpunkt som beslutas av förbundsstyrelsen.

13. Valberedning

Ur stadgan:

Uppgift & beslut

- Mellan kongresser och årsmöten förbereder respektive valberedning valen genom att ta fram och föreslå kandidater till uppdrag i Vårdförbundet.
- Inför val som förrättas av kongressen ska nomineringarna vara valberedningen tillhanda senast den 31 januari samma år.

Inför val som ska förrättas av årsmöten ska nomineringarna vara valberedningen tillhanda senast den 15 september samma år.

Tillämpning

Förbundsvalberedningens och de lokala avdelningarnas arbete beskrivs närmare i styrdokument för *Förbundsvalberedning* respektive *avdelningsvalberedningar*.

14. Revision

Ur stadgan:

De förtroendevalda revisorerna, tillsammans med den auktoriserade revisorn

- följer och granskar verksamheten i Vårdförbundet utifrån stadgarna, grundläggande värderingar samt de beslut som kongressen, förbundsstyrelsen, årsmötet och avdelningsstyrelsen har fattat
- ansvarar för att granskningen inriktas på att besluten verkställs samt att verksamheten håller sig inom de ramar som stadgarna och kongressbeslut anger
- granskar fortlöpande Vårdförbundets förvaltning och räkenskaper
- kontrollerar att Vårdförbundets verksamhetsberättelse och bokslut upprättas och ger en rättvisande bild av förbundets verksamhet
- avger årligen en revisionsberättelse och uttalar sig om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen, fastställande av resultat och balansräkning samt disposition av vinst eller förlust
- lägger fram sin revisionsberättelse på kongressen.

Tillämpning

Det finns ett styrdokument som ger en närmare beskrivning; ”*Revisionsprocessen*”.

Kongressen 2018 beslutade att det fr o m nästa kongress ska väljas två ersättare för de förtroendevalda revisorerna. Dessa träder in i verksamhet och uppdrag först om och när det påkallas ifall ordinarie avslutar sitt uppdrag.

15. Tolkning, tillämpning och ändring av stadgarna

Ur stadgan:

Om det uppkommer frågor om hur dessa stadgar, eller av kongressen fattade beslut ska tolkas eller tillämpas, ska förbundsstyrelsen avgöra frågan. Som stöd för tolkning och tillämpning av stadgarna utgår förbundsstyrelsen från den vid varje tid gällande demokratihandboken. Medlem kan överklaga sådant avgörande hos kongressen.

Beslut om ändring av dessa stadgar fattas av ordinarie eller för stadgeändring särskilt sammankallad kongress. Beslutet ska fattas med minst 3/4 majoritet eller av två på varandra följande kongresser, varav en ska vara ordinarie. Minst fyra månader ska skilja kongresserna åt och den senare kongressen ska fatta beslutet med minst 2/3 majoritet.

Tillämpning

Det är förbundsstyrelsen som enligt stadgarna också tolkar stadgarna.

Det är inte ovanligt att det kommer frågor som gäller eller åberopar stadgarna. Dessa frågor brukar normalt kunna hanteras utan behov av behandling i förbundsstyrelsen då det ofta handlar mer om behov av råd. Inte sällan gäller det frågor som speglar behov av samtal med någon som har föreningsvana.

Om det begärs att förbundsstyrelsen ska ta ställning i tolkning eller tillämpning så sker i första hand en beredning som kanslichefen ansvar för.

Ett förslag lämnas till presidiet som tar ställning till:

- Om det ska ske en prövning av Förbundsstyrelsen eller om vägledande svar kan ges utan sådan prövning
- Vilket förslag till beslut som ska ges om förbundsstyrelsen gör prövning

16. Upplösning

Ur stadgan:

Beslut om upplösning av Vårdförbundet fattas av två på varandra följande kongresser, varav en ska vara ordinarie. Minst fyra månader ska skilja kongresserna åt, och den senare ska fatta beslutet med minst 2/3 majoritet.

Vid upplösning ska kongressen fatta beslut om vad som sker med Vårdförbundets tillgångar.

